

KESKENY FÖLDHÍD, SZÉLES ÉRDEKLŐDÉS

▷ SZÖVEG: KUCSERA EMIL

Talán csak felfedezésének első éveiben nem volt érdekes, azóta viszont nem lankad az érdeklődés az Észak- és Dél-Amerikát összekötő, keskeny földszáv iránt. Vajon mi az oka annak, hogy e parányi térség évszázadokon át töretlenül a figyelem középpontjában maradt? Milyen szempontok irányították az emberiség tekintetét a földszoros elkeskenyedő, déli felére a gyarmatosítás kezdetén, majd az azt követő évszázadok alatt és napjainkban?

FOTÓ: ©ISTOCKPHOTO, MARSHAL GONZ

◀ **FELHŐKALAPBAN**

A NICARAGUA-TÓ OMETEPE SZIGETÉN MAGASODÓ
CONCEPCIÓN VULKÁN (ELŐZŐ OLDALPÁR)

ÉGBE TÖRŐ PANAMAVÁROS

MINTHA TORONYHÁZÉPÍTŐ VERSENY ZAJLANA A VILÁG FELTÖREKVŐ NAGYVÁROSAI KÖZÖTT.
MA MÁR PANAMA CITY SEM AKAR KIMARADNI A GAZDAGSÁG SZIMBÓLUMÁT JELENTŐ MAGASÉPÍTKEZÉSEKBŐL

TRÓPUSI EBÉD
ZÖLDMELLŰ MANGÓKOLIBRI
A COSTA RICA-I RIO SAN CARLOS
MENTI ESŐERDŐBEN

FOTÓ: KÉRCZ TIBOR

A Karib-térségbe gyakran érkeztek idegenek a történelem során. Ha csak a kezdetek és napjaink eseményeit vetjük össze, tudjuk, hogy e „látogatások” korántsem ugyanazzal a szándékkal történtek. Az Indiákra hajózó spanyolok, majd a térségben portyázó kalózok, de még a közelmúlt spekulánsai is főleg vinni szerettek volna, míg a jelen idők vándorai (turisták, nyugdíjasok) főleg hoznak.

Az elmúlt fél évezred alatt a földhíd déli felének megítélése jelentősen megváltozott. Felfedezése éveiben nem volt különösebben vonzó. Kevés volt az arany, a védett kikötő, ráadásul barátságtalan népek tették kellemtelenné az itt-tartózkodást. Később sem a terület gazdagsága tartotta életben a spanyol uralkodóház érdeklődését, bár Kolumbusz rendkívüli meggyőzőképessége hihetően festette fel egy reményteli világ sziluettjét.

Az Inka Birodalom leigázása, majd kifosztása beváltotta a földrajzi felfedezésekhez fűzött gazdasági reményeket, s jelentős pezsdülést hozott a földhíd déli felének életében is.

FOTÓ: KUCSERA EMIL

◀ **LEERESZTETT SOROMPÓ**
PORTOBELLO („SZÉP KIKÖTŐ”) VOLT MINDEN BIZONNYAL AZ A HELYSZÍN, AHOŁ A NEGYEDIK ÚTJÁN HALADÓ, S AKKOR MÁR LELKESEDÉSÉT VESZTETT KOLUMBUSZ FELISMERTE, HOGY AZ AKADÁLYT JELENTŐ, HOSSZAN ELNÝŰLŐ FÖLDŐAV NEM JÁRHHATÓ ÁT NYUGAT FELÉ

KESKENY AKADÁLY

Miután Vasco Núñez de Balboa – némi indián segédlettel – a San Miguel-öbölnél megpillantotta a Déli-tengert (így nevezték a spanyolok a felfedezés éveiben a Csendes-óceánt), megnyílt a további hódítás lehetősége. Egy távoli, aranyban-ezüstben gazdag országnak már híre ment a helyi őslakosok körében is, s ez pontosan kijelölte az utat dél felé, a spanyol gazdagodási célkitűzések megvalósításához.

Az Inka Birodalom leigázása, majd kifosztása beváltotta a földrajzi felfedezésekhez fűzött gazdasági reményeket, s jelentős pezsdülést hozott a földhíd déli felének életében is.

A kincsek anyaországba szállításának legrövidebb útját kellett megtalálni, amire a mai Panama legkeskenyebb része szinte kínálta magát. I. Károly spanyol király már 1529-ben megfogalmazta egy csatorna megépítésének igényét, azonban a kor

I. Károly spanyol király, már 1529-ben megfogalmazta egy csatorna megépítésének igényét, azonban a kor technikai színvonalán ez még elképzelhetetlen volt.

technikai színvonalán ez még elképzelhetetlen volt. A nyugati és a keleti parton alapított telepek között – melyek ekkor még elsősorban a kincsek időleges elraktározását szolgálták – öszvérháton (majd 1855-től vasúton) bonyolódott a szállítás.

A térség tranzitszerepére a kalózvilág is felfigyelt. A 16–18. században a Karib-vidék lett a legszínesebb kalózélet helyszíné. Francis Drake, majd Henry Morgan sorra rabolta ki az ágyúkkal védett, biztonságosnak vélt erődöket, s égette fel a kor leggazdagabb városait. Így esett el San Lorenzo, Nombre de Dios, Portobelo és a mai Panamaváros legelső elődje, Panama Viejo is.

FÖLDGÖMB VILÁGLÁTÓ A TREND FM-EN
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR
A RÁDIÓBAN VENDÉGÖNK A TÉMÁRÓL:
KUCSERA EMIL

TREND FM 94.2
GAZDASÁGI RÁDIÓ CSOPORT

KORÁBBI MŰSORAINK MEGHALLGATHATÓK:
WWW.TRENDFM.HU

AZ ARANY ELÚSZOTT – A FÖLDSZOROS MARADT

Az inkák elszállítható aranya idővel megfogyatkozott, de a két óceánt összekötő vízi út megépítését egyre inkább megkövetelte a világgazdaság 19. század végi fejlődése.

A csatorna komoly áldozatok árán megvalósult 1914-es átadásával kétségkívül korának legjelentősebb műszaki-építészeti remekévé vált, ám a világ figyelmét más, tanulságos, messze jövőbe mutató gazdasági-politikai jelenségek is ide vonzották. A gígalétesítmény terveinek kidolgozását s annak kivitelezését franciák nyerték el, mégpedig döntően

Ferdinand de Lessepsnek a Szezei-csatorna építésében elért eredményeire tekintettel. Az általuk megalapított Óceánközi Csatornatársaság szakmai stábjában azonban a földrajzi körülményeket figyelmen kívül hagyva, pontatlan és félrevezető adatokat közölve kezdett hozzá az építkezéshez.

Az alábecsült megvalósítási költség és a túl rövid határidő csak fokozta az amúgy is irreális mérnöki elképzelést, mely a csatornát a legrövidebb útvonalon, óceánszintre mélyítve tervezte meg. A túlfizetett francia szakembergárda, a pénzügyi visszaélések sora, a szenátusig nyúló

A túlfizetett francia szakembergárda, a pénzügyi visszaélések sora, a szenátusig nyúló megvesztegetés, a tényeket meghamisító sajtó mind-mind egyenes utat jelentett a csőd felé, s egyben bevezette a korrupció szimbólumává vált „panamázás” fogalmát a világszótárba.

CSATORNAJÖVEDELEM

A LEGNAGYOBB HAJÓK ÁTKELÉSI DÍJA MEGHALADJA A 100 MILLIÓ FORINTOT. A BEVÉTEL 2000 ÓTA A PANAMAI KÖLTSÉGVETÉST GAZDAGÍTJA. A CSATORNA AZ ORSZÁG FŐ GAZDASÁGI MOTORJA, SZIMBÓLUMA, AMELY A FEJLŐDÉS STABIL, HOSSZÚ TÁVÚ ALAPJÁT JELENTI

FOTÓ: ©ISTOCKPHOTO

Panama elnyerte függetlenségét, és 15 nap múlva a felek már megköthették azt a csatornaszerződést, amely a karibi ország számára protektorátus-létet, újabb politikai-gazdasági függőséget hozott 74 évre.

ESŐERDEI ŐSLAKOSOK

AZ EMBERÁ NŐK – HAGYOMÁNYOS ÖLTÖZETKÉNT – RÖVID, MAGUK KÖRÉ CSAVART SZOKNYÁT HORDANAK, S MINDKÉT NEM SZÍNES GEOMETRIAI MINTÁKKAL FESTI A BŐRÉT

FOTÓ: KUCSERA EMIL

A MIRAFLORES-ZSILIP

HÁTTÉRBE A FÖLDSZOROS GERINCÉT ALKOTÓ HEGYVONULATTAL. A HAJÓK MÉRETE AZ IGÉNYEKET KÖVETVE FOLYTON NÖVEKSZIK. ELŐFORDUL OLYAN ÁTKELŐ-ÓRIÁS, MELYNEK HOSSZA MEGKÖZELÍTI A 300, SZÉLESSÉGE A 33 MÉTERT, ÍGY A KÉT OLDALON 30-30 CENTIVEL „GAZDÁLKODHAT” A 6 DB VONTATÓ

megvesztegetés, a tényeket meghamisító sajtó mind-mind egyenes utat jelentett a csőd felé, s egyben bevezette a korrupció szimbólumává vált „panamázás” fogalmát a világszótárba.

1894-ben az Új Panama-csatorna Társaság ismételt próbálkozása még egy utolsó kísérlet volt a befektetők megmentésére, de a gazdasági felszállópályán brillírozó USA nicaraguai csatornatervének híre a francia vállalkozás végső bukását eredményezte. Ahhoz azonban, hogy Észak-Amerika a kor legjelentősebb, s talán nem túlzás, hogy az egész világgazdaságot befolyásoló stratégiai üzletét megvalósíthassa, szüksége volt a franciáktól átvett koncesszió mellett a terület használati jogának megszerzésére is.

A koncesszió átjatsása a tőkés körök rutinművelete volt, ám nehézséget jelentett, hogy az amerikaiak által kiszemelt terület ekkor még Kolumbiához tartozott. Kolumbia, bár nem zárkózott el az üzlettől, hiszen már a Panamaváros–Colón közötti transzkontinentális vasút megépítését is támogatta, a megállapodást reális üzleti alapon képzelte el...

Így hát az Egyesült Államok stratégiát, azaz tárgyalópartnert váltott. Eredményesebbnek és mindenképpen költségkímélőbbnek tűnt, ha első

FOTÓ: KUCSERA EMIL

lépcsőben a függetlenségre vágyó Panama elszakadási törekvéseit segíti. Ez hamar eredményre vezetett, hiszen Kolumbia hadereje esélyt sem adott saját érdekei érvényesítésére. Panama elnyerte függetlenségét, és 15 nap múlva a felek már megköthették azt a csatornaszerződést, amely a karibi ország számára protektorátus-létet, újabb politikai-gazdasági függőséget hozott 74 évre. Ez a szerződés volt a fizetség a Kolumbiától való elszakadásért cserébe. A másik fél oldaláról tekintve pedig: ha nincs Panama, nincs szerződés sem.

PANAMA ÚJKORI ARANYA

A sorozatos belső elégedetlenség végül kikényszerítette az 1903-ban megkötött csatornaszerződés felülvizsgálatát. Ennek eredményeként 1977-től részlegesen, majd 1999. december 31-től teljes jogúan birtokba vehette a csatornaövezetet – s ezzel együtt a saját országát is – a Panamai Köztársaság. Az amerikai zászló végleges levonása persze nem jelentette a két ország katonai-politikai-gazdasági összefonódásának lezárását. Elég arra gondolnunk, hogy Panamának – egykori protektora tanácsára – a mai napig nincs nemzeti hadserege, ugyanakkor a csatorna védelmét, semlegességének biztosítását már maga köteles ellátni.

Felülemelkedve a kérdés politikai tartalmán, az ország számára mindennél fontosabb az országot kettészelő, a világtengerek közlekedési forgatókorongjának is minősített, 77 km hosszú vízi út. Panama City mára jelentős globális kereskedelmi központtá vált, ahol a Dubajt és Hongkongot idéző felhőkarcolók finanszírozása mellett rekordméretű összeget költenek a kulcsfontosságúnak tartott ágazatokra, így a jövő kiugrási lehetőségét hordozó turizmus fejlesztésére, ill. az ehhez szorosan kapcsolódó környezetvédelemre is.

Az amerikai zászló végleges levonása persze nem jelentette a két ország katonai-politikai-gazdasági összefonódásának lezárását.

CSENDES-ÓCEÁN-PARTI PANORÁMA
PANAMAVÁROSBAN LÁTVÁNYOSAN SIKERÜLT FELÉPÍTENI A TEHETŐS RÉTEG BIZTONSÁGOS, ELEGÁNS PRESZTÍZSNEGYEDÉT. A FŐVÁROSBAN METRÓ IS ÉPÜL, FELÚJÍTJÁK AZ ÓVÁROST, A STATISZTIKÁK LATIN-AMERIKA EGYIK LEGEREDMÉNYESEBB GAZDASÁGÁT HIRDETIK. INNEN 75 KM-RE AZONBAN...

Panama számára az első áttörő sikert a 2009-es év hozta, amikor a turizmus bevételei meghaladták a csatorna működtetéséből befolyt összeget.

...COLÓN – A CSATORNAVESZTES VÁROS
A PANAMA-CSATORNA ÉPÍTÉSÉRE A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL ÉRKEZTEK MUNKÁSOK. EZ VOLT COLÓN FÉNYKORA, ZSÚFOLÁSIG TELT KÁVÉHÁZAKKAL, PEZSÓ MŰVÉSZETI ÉLETTEL. MA MAGÁRA HAGYOTT HELY, A SIKÁTOROKBÓL CSÜROG A SZENNYVÍZ, A MUNKANÉLKÜLSÉG MINDENT FELÜLMÚLÓ

A TURIZMUS BŰVÖLETÉBEN

Panama, Costa Rica és Nicaragua gazdaságának szerkezete az ezredfordulóra alapvetően megváltozott. A mezőgazdaság jelentősége országonként eltérő súllyal ugyan, de továbbra is fontos, azonban a GDP előállításában és a foglalkoztatottak arányában a szolgáltatási szektor vált meghatározóvá. Az elmúlt évtizedek társadalmi-gazdasági útkeresése a mezőgazdasági függőségtől való tudatos eltávolodásban és a régió rendkívüli földrajzi adottságainak felismerésében találta meg azt a lehetőséget, amely – bár eltérő alapokról indulva, más-más feltételek között és ütemben – a turizmusban teljesedik ki. Ennek vendégcsalogató feltétele és jól eladható bázisa az érintetlen trópusi környezet.

Ezt az ideológiát elsők között Costa Rica kapcsolta magához azzal, hogy „ökoállamként” határozta meg magát. Panama számára az első áttörő sikert a 2009-es év hozta, amikor a turizmus bevételei meghaladták a csatorna működtetéséből befolyt összeget. Nicaragua esetében pedig már egy 2007-es tanulmány kimutatta, hogy a turizmus 5%-os növekedésének hatására a szegénység 3,1%-kal csökkent.

FOTÓ: ©ISTOCKPHOTO

FOTÓ: KUCSERA EMIL

KUNA-YALA VIZEKEN
A KARIBI PARTOK MELLÉKÉN ÉLŐK ÖNTUDATOS ÉS ÖNTÖRVÉNYŰ INDIÁNOK. PANAMA MODERNIZÁCIÓS ÉS INTEGRÁCIÓS TÖREKVÉSEIT IDÁIG EREDMÉNYESEN VERTÉK VISSZA. A TURIZMUS MINT BEVÉTELI FORRÁS VISZONT KIKERÜLHETETLEN KÉNYSZERPÁLYÁJUK

FOTÓ: KUCSERA EMIL

FOTÓ: KÉRCZ TIBOR

FOTÓ: KÉRCZ TIBOR

FOTÓ: KÉRCZ TIBOR

FOTÓ: KÉRCZ TIBOR

VAN MIT A KIRAKATBA TENNI

A közép-amerikai földszoros tájképi szépségeit tekintve világviszonylatban is kivételesen helyzetben van. Gerincét a tengelyében futó Cordillera Volcanica adja. Száznál több tűzhányó sorakozik itt, melyek közül 25 jelenleg is aktív. Egy részük elkülönülő hegyeket alkot, kiemelkedve a környező alacsony tájból (pl. Orosí, Rincón, Tenorio, Arenal, Momotom), mások összenőtt, összetett vulkáni masszívumok (pl. Barva, Turrialba, Poas, Irazu). Sokuk igen könnyen megközelíthető, így hamar érezhetjük kénes kigőzölgésüket, vagy a fumarolák gőzének hójét. A növekvő érdeklődést a figyelmeztető táblák sem riasztják el: „... a hatóság nem vállal felelősséget, a vulkán aktívnak tekinthető és bármikor kitörhet”. Így volt ez 1963–65 között is, mikor az Irazu igen látványos, ún. Stromboli-típusú működést mutatott. Turizmuscsalogató látvány volt, ide járt a fél világ vulkánkitörést csodálni. Egy hirtelen, erőteljes robbanás: asztalnyi, izzó kövek, a mérgező, forró gáz hat ember (köztük egy magyar honfitársunk) halálát okozta. Jelenleg a Rincon, az Arenal, a Turrialba környezete fokozott aktivitásuk miatt zárt területnek számít.

COSTA RICA ÁLLATPARADICSOMA

KITERJEDT TRÓPUSI ESŐERDŐK SOK-SOK FOLYÓÁGGAL, MESTERSÉGES CSATORNÁVAL, MOCSARAKKAL TAGOLVA. BŐSÉGES CSAPADÉK, RENDKÍVÜLI FAJGAZDAGSÁG. HOMOKSZÍNŰ LEVELIBÉKA, ZÖLD PAPGÁJKÍGYÓ, TARANTULA, NEKTÁRSZÍVÓ DENEVÉR

Egy hirtelen, erőteljes robbanás: asztalnyi, izzó kövek, a mérgező, forró gáz hat ember (köztük egy magyar honfitársunk) halálát okozta.

FOTÓ: SUAD MOHAMED

CSALOGATÓ KÚP

AZ OMETEPE-SZIGETEN EMELKEDŐ CONCEPCIÓN AZ EGYIK LEGNEHEZEBBEN MEGMÁSZHATÓ VULKÁN NICARAGUÁBAN. AZ 1610 M-ES CSÚCSRA VEZETŐ ÖSVÉNY HÁROMNEGYEDE SŰRŰ ESŐERDŐBEN VEZET. AZTÁN CSÚSZÓS SZIKLÁK KÖVETKEZNEK, MAJD ÉLES SALAK, VÉGŰL TÉRDIG SÜPPEDÜNK A HAMUBA

Közép-Amerika déli fele Földünk egyik leggazdagabb növény- és állatvilágát rejt. Ez – kialakulásának földtörténeti vonatkozásai mellett – elsősorban a változatos domborzati és éghajlati adottságokkal magyarázható.

Közép-Amerika déli fele Földünk egyik leggazdagabb növény- és állatvilágát rejt. Ez – kialakulásának földtörténeti vonatkozásai mellett –, elsősorban a változatos domborzati és éghajlati adottságokkal magyarázható. Karakteresen eltérő tengerek szorításában, más és más fejlődési utat bejárt kontinensek között, eltérő magassági körülményeket elviselve és egymáshoz nagyon közel forró síkságok és hideg hegycsúcsok állnak a sokszínűség háttérében.

A Cordillera Central az esőerdők síkjából emelkedik ki, övezetessége a nedves köderdőkön át a paramo törpecserjéséig követhető. Csapadékosabb karibi oldalán örökzöld trópusi erdők, a pacifikus part északi szegélyén trópusi szavannák húzódnak.

Bár közismert, de mindannyiszor érdemes hangsúlyozni, hogy ez a parányi terület, mely bolygónk felszínének 1 ezrelékét sem éri el, biodiverzitásának 7%-át adja! A védelemre érdemes területek aránya nő, az újraerdősítés kérdése pedig nemzeti ügyé vált. Erre építi turizmusát az említett három ország.

EGYKOR KONKVISZTÁDOROK ÉS KALÓZOK, MA TURISTÁK ÉS NYUGDÍJASOK...

... adják az ideérkező idegeneknek döntő hányadát. A turistaforgalom az ezredforduló óta meggyőző növekedést mutat, ami mára az érintett országok GDP-jének 10–18%-át jelenti. De mit kapnak a mai idők vándorai azért, hogy dollárezreket hoznak, vagy milliókat fektetnek be e kicsi országokba? Milyen csereszabatos szolgáltatásokat nyújt az itteni világ?

Ma, amikor átíródnak a biztonságról szóló definíciók, újabb és újabb tűzfészek kerülnek fel a világtérképre, a földhíd déli fele – európai mércével mérve is – békés. Tekintsünk el a kolumbiai határ menti gerillaatrocitásokról, a szegénynegyedek megélhetési bűnözéséről, a turistaközpontok kisztílt lopásaitól!...

Ma, amikor átíródnak a biztonságról szóló definíciók, újabb és újabb tűzfészek kerülnek fel a világtérképre, a földhíd déli fele – európai mércével mérve is – békés.

Festői koloniális városok és a vidéki táj barátságos népessége hordozza leginkább a működő emberi kapcsolatokat. **Itt valóban Latin-Amerikában vagyunk** – és egy olyan helyen, ahol a szolgáltatás számunkra, magyaroknak is megfizethető. Jó érzésünket némileg árnyalja, hogy a földhíd legszegényebb országában éljük meg ezt.

A hátizsákos turisták helyett egyértelműen a gazdag utazókra áhítozik. A szállás, az étterem és a kultúra is viszonylag drága. Ha erősebben költekezünk, és elegáns öserdei ecolodge-ba foglalunk hajlékot, felkészült, odaadó vendéglátásról áradozhatunk.

Tájról tájra, sőt akár egy városon belül is jelentősen változik az idegenek megítélése. Panama City – mint tucatnyi náció olvasztótégelye – szigorúan meghatározza az egyén mozgásterét. Panama Viejo, a koloniális negyed, a módos „supermodern” és a Miraflores-zsilip szinte elvárja, hogy meglátogassák. Ugyanakkor a lepusztultabb kerületek, vagy épp a csatornaépítkezés nagy vesztese, Colón, semmiképpen sem akarja megmutatni reménytelenségbe süllyedt világát.

FOTÓ: KUCSERA EMIL

A CERRO NEGRO OLDALÁBAN

A VULKÁNTURIZMUS VILÁGVISZONYLATBAN FELFUTÓBAN LÉVŐ ÁGAZAT, NICARAGUA IS SOKOLDALÚAN PRÓBÁLJA VULKÁNI HEGYEIT (K)HASZNÁLNI. E MINDÖSSZE 167 ÉVES, MA 728 M MAGAS, AKTÍV KÚP A SALAKSÍ SZERELMESEIT VONZZA, AKIK A HEGY NYUGALMI FÁZISAIBAN CSÚSZNAK LE A FRISS TÖRMELEKEN

FOTÓ: A. C. BAVAN

TERMÉSZETES KÖZEGBEN

AZ EMBERÁK KÖRHÁZAI 15-20 MÉTER ÁTMÉRŐJÜEK IS LEHETNEK, A TETŐ OLAJ- VAGY VIASZPÁLMA LEVELÉBŐL FONT MESTERMUNKA, A LEGNAGYOBB VIHAROK ESETÉN SEM ÁZHAT BE

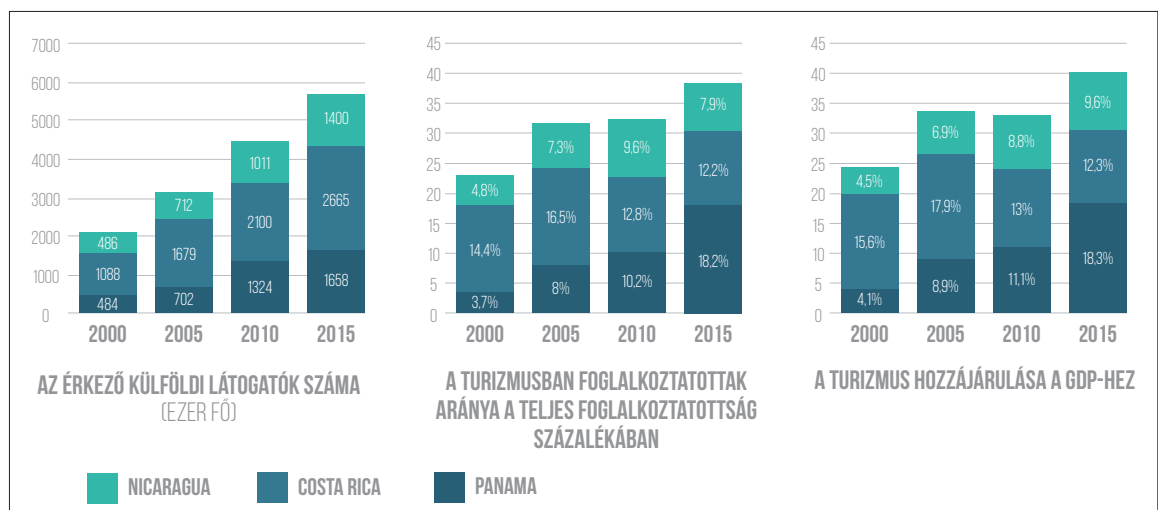
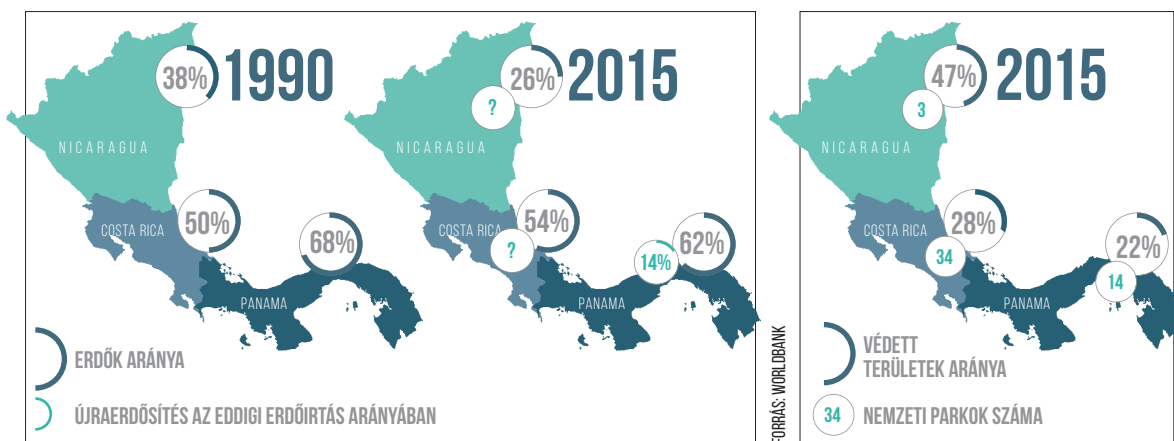

FOTÓ: KUCSERA EMIL

RIO MOGUE

A SAN MIGUEL-ÖBÖL MENTI MANGROVEERDŐKÖN ÁTTTÖRŐ CSATORNÁK VEZETIK LE DARIÉN FÖLÖS VIZEIT A CSENDES-ÓCEÁN IRÁNYÁBA. RAJTUK KERESZTÜL ÉRJHETJÜK EL AZ EMBRÁ INDIÁNOK TELEPÜLÉSEIT

Ezek egy része itthon sem ismeretlen, a tökéletes biztonságról pedig már aligha álmodik valaki. A közbiztonság jó, nem inzultálnak az utcán, nincs járványveszély, a háborús és polgárháborús fenyegetettség nulla, a terrortámadások veszélye mérsékeltebb, mint Párizsban vagy Brüsszelben.

A bizalom talán leglátványosabb visszaigazolása, hogy nemcsak az éves szabadság eltöltésére, hanem letelepedési céllal is egyre többen érkeznek ide: sok napfény, az igény szerinti magassági övezet kiválasztásának lehetősége, a fejlett országokhoz képest kedvező árak és viszonylagosan magas életszínvonal, mind-mind csábító körülmény. És a multikulturalizmus hagyománya, a nyugalom, a gazdasági stabilitás, a kiszámíthatóság miatt nyugdíjasok ezrei választják korosodó éveik eltöltésére Panama, Nicaragua és Costa Rica egzotikus, trópusi tájait, koloniális városait.

Ha valaki Costa Ricában üdvözlés gyanánt felteszi a szokásos kérdést: Hogy vagy?, a válasz: Pura Vida, azaz Tiszta Élet, vagy magyarul inkább: Az élet szép! Mi is lehetne más a világ „legboldogabb” országában, amely egy újabb önmeghatározás szerint a „...legkívánatosabb és legolcsóbb öregségi adóparadicsom” a világon.

A bizalom talán leglátványosabb visszaigazolása, hogy nemcsak az éves szabadság eltöltésére, hanem letelepedési céllal is egyre többen érkeznek ide.

KUCSERA EMIL
GEOGRÁFUS, KULTURÁLIS ANTRÓPOLÓGUS. SZAKTERÜLETE A GEOMORFOLÓGIA, A GLOBÁLIS KÖRNYEZETI PROBLÉMÁK ÉS AZ EMBER KÖRNYEZETÉHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSA

KÉRCZ TIBOR
VEGYÉSZMÉRNÖK, EFIAP MINŐSÍTÉSŰ TERMÉSZETFOTÓS

KÉT ÓCEÁN KÖZÖTT...

Nincs jobb módja közelebről megismerni a Panama-csatornát, érzékelní méreteit, működését, mint áthajózni rajta. Az élmény még inkább felejthetetlen, ha ezt egy olyan hajón tesszük, amely méreténél fogva is méltó vendége az óceánközi átjárónak. Az Azamara Club Cruises több lehetőséget is kínál minderre. Akár a teljes utazást is a hajón tölthetjük, hiszen e luxuskiránduláson szórakoztató programok sokasága, pihenés és teljes ellátás vár. Ám érdemes kiszállni is, és kihasználni a különleges helyszínek adta lehetőségeket! Közép-Amerika számtalan élménnyel vár mindenkit, aki a kikötőkben partra száll, hogy felfedezze magának titkait: Cabo San Lucas híres strandjait, Huatulco gyönyörű öbleit, a maja várost, Palenque-t, a 17. század gyarmati építészetét jól példázó Antiguát. De kényelmes kabinunkat elhagyva akár San Juan del Sur vulkánjai körül is túrázhatunk, vagy belevethetjük magunkat az esőerdők kínálta kalandokba is. Kolumbiában a hajók egész éjszaka a kikötőben várakoznak, hiszen Cartagena számtalan látnivalóval várja az utasokat.

Ha kalandra és különleges élményekre vágyik, de csak rövid időre szeretné elhagyni komfortzónáját, az Azamara Club Cruises a legjobb választás.

ÁT A PANAMA-CSATORNÁN EGY BUTIK-HAJÓ FEDÉLZETÉN! ALL-INCLUSIVE ELLÁTÁSSAL!

Azamara Quest
11 vagy 17 éjszakai hajóutak át a Panama-csatornán

11 éjszakai útvonal
Miami (Florida) – Cartagena (Kolumbia) 2 nap – Panama-csatorna (Panama) – Fuerte Amador/Panama City (Panama) 2 nap – Golfito (Costa Rica) – Quepos (Costa Rica) – Puntarenas (Costa Rica) – Caldera (Costa Rica) 2 nap
Indulási időpont: 2018. január 4.

13 éjszakai útvonal
San Diego (California) – Cabo San Lucas (Mexikó) 2 nap – Huatulco (Mexikó) – Puerto Chiapas (Mexikó) – Puerto Quetzal (Guatemala) – San Juan del Sur (Nicaragua) – Puntarenas (Costa Rica) – Panama-csatorna (Panama) – Cartagena (Kolumbia) 2 nap – Miami (Florida)
Indulási időpont: 2018. február 20.

Ár: 2.100 EUR-tól / fő + kikötői illeték

Az árak a szabad kapacitások függvényében érvényesek és kétágyas, belső kabinban történő elhelyezésre vonatkoznak.
A hajóút ára tartalmazza: elhelyezést a kiválasztott kabinban, a hajón a teljes éltetést és italpótlást, a szórakoztató és sportélmények használatát, egy „Azamara Evening” esti kikötői programot, valamint a borrelt. A hajóút ára nem tartalmazza: a kikötőbe jutás költségét, a személyes költéseket (telefon, minibár, stb.), valamint a parti kirándulásokat.

www.rccl.hu

További információ: Tengerjáró Kft. 1052 Budapest, Aranykéz u. 4-8. Tel.: 36-1/235 0402 e-mail: info@rccl.hu